

Første tur til Amerika (*Ørne Sivertsen*)

Etter hvert ble det vanlig at slektninger kom på besøk fra Amerika, mer uvanlig var det at noen, (som jeg visste om), dro over til USA. Amerika var så langt unna, og det kostet så mye å dra dit at det var nesten ikke til å tenke på.

Men så fikk folk bedre råd, det ble arrangert turer, og folk begynte å reise på egen hånd. Da Den Norske Bokklubben fikk i stand en chartertur til Canada i 1971, meldte vi oss på. Et reisebyrå i Trondheim hjalp oss med å finne befordringsmidler og hoteller på de stedene vi ville besøke, og så var det bare å pakke koffertene. Flyet gikk fra Fornebu til Montreal med mellomlanding på Island og New Foundland. På Island spiste vi en lammerett til lunsj, og på New Foundland (Gander) fylte vi drivstoff. Dette var min første flytur, og selv om jeg var litt skeptisk til å reise med fly - og særlig så langt- forløp turen uten problemer.

Fra Montreal gikk ferden videre med buss til Watertown, hvor onkel Gunnar, Aud, David og Ingrid tok i mot oss. Vi hadde fine dager sammen med dem, og var også på besøk hos Ingeborg og Harald der vi møtte flere fra deres nærmeste familie. Vi fikk bl.a. smake Ingeborgs gode kaker. Hun var nok riktig ei husmor som trivdes godt på kjøkkenet. Vi var inne i leiligheten til Dorothy der Aud og Gunnar vannet blomster og så etter huset mens hun var på besøk hos Lina og Marius i Elgin. Videre så vi huset til Dolores (Dorothys datter) og Hank, som var ute og reiste.

I Watertown spiste vi for første gang pizza, og der så vi byer av husvogner. Vi satt inne i Gunnars bil mens den ble automatisk vasket, og vi skjønnte at slike fenomen som vi opplevde i USA, også ville komme til Norge. Vi var på «cruise» på St Lawrence-floden og så luksurvillaer og små slott som var sommerhus for rikfolk. På vei heim fra denne turen var vi innom hos et gammelt norsk par som bodde i et enkelt hus midt i naturen. Mannen var alvorlig syk, hadde nok ingen mulighet for å se igjen Norge. Det var trist å fornemme lengselen deres etter gamlelandet og skjønne at for den syke mannen kunne det aldri bli mer enn drøm og savn.

Andre foldværingers vi møtte

Vi hadde flere møter med norskamerikanere på denne første Amerika-turen vår. I Brooklyn satt gamle Maren (Ragnars søster) utenfor heimen sin i solsteiken. Da det gikk opp for henne hvor vi kom fra, og at jeg kjente brødrene hennes, grep hun fatt i oss og førte oss inn på nærmeste kafe for å vise oss fram og fortelle at hun hadde fått besøk fra Norge. Vi ble bedt inn i leiligheten hennes, så på bildene hennes og viste fram våre bilder fra Norge. Maren serverte kaffe og hvetebrød, og hun ringte til Gunhild fra Lommeren (i Belkjosen) og fortalte om gjestene fra Norge. Hun arrangerte besøk hos Gunhild, og neste dag fant vi fram til henne. Det var et nokså spesielt møte med en annen norskamerikansk kvinne. Det så ut som hun tok i mot sengetøy til vasking i den kjelleretasjen vi satt, og lenger oppe i huset satt ei gammel kvinne fastbundet i en stol, pratet høyt og vilt og virket som om hun var i en annen verden. Kanskje det var ei gammel dame som Gunhild hadde ansvar for, men det sa hun ikke noe om. Vi spiste lunsj hos Gunhild, og etterpå pyntet hun på fasaden i full fart og ville vise oss «a quick way» til undergrunnen. Det endte med at vi selv måtte finne veien, og det begynte å haste, for vi skulle rekke flyet til Washington DC, og der, i USAs hovedstad, fikk vi oppleve landets nasjonaldag 4. juli.

4. juli i Washington D.C.

Det var en svært varm dag med mye folk ute i parkene. Vi tilbrakte en del av dagen i den store parken med minnesmerkene over de mest kjente presidentene. Vi var på Arlington og så president Kennedys grav og den alltid brennende flammen til minne om den ukjente soldat. Noe av det jeg husker best fra Washington, var besøket i ei baptistkirke. Menigheten var svært aktive med sang, bevegelser og høye utrop. Presten formelig hoppet på prekestolen i sin engasjerte forkynnelse, og vi satt forundret og iakttok den veldig unorske gudstjenesten.

Videre mot vest

Vi var ved den imponerende Niagarafossen, og ikke mindre imponerende var det å høre om alle de halsbrekkende øvelsene mange våghalser har foretatt seg i denne fossen.

Neste stopp på denne maratonturen vår, var Chicago. Da vi kom inn på hotellet vårt, ble vi møtt av en delegasjon på tre av mammas slektninger, Lina, Marius og Dorothy. Vi rakk bare så vidt å sette fra oss koffertene våre før det bar av sted til Marius og Linas heim i Elgin, en mindre by utenfor Chicago. Etterpå kjørte vi heim til Lina og Marius i Elgin, en mindre by utenfor Chicago. Utpå kvelden dukket det opp to damer fra familien til Magnus, en annen av bestemors brødre.

Neste morgen møtte vi de to sønnene til Lina og Marius. De drev antagelig i malerbransjen, de også, for vi ble kjørt til himmels i en lift, et hjelpemiddel jeg ikke hadde sett i Norge den gang, og mange tiår før jeg selv brukte en lignende sak. Det ble tid til en spasertur i Chicago neste dag, men da tror jeg vi holdt på å rote oss bort i et skummelt strøk og var raske til å finne tilbake til hotellet da vi skjønte det.

På flyplassen i Seattle ble vi møtt av Pearl og Val, Tines datter og svigersønn. Nå var vi ved Stillehavet og ble tatt med på en biltur i vakker natur som minnet om Norge med mye flott vegetasjon og fine vannspeil, men trærne var nok atskillig høyere her.

Heim til Tine

Det var spennende å skulle komme heim til Tine. I alle år hadde jeg hørt om henne og mannen Louis. Utallige var de brev fra South Bend som hadde reist den lange veien til oss i Alvenes. Brev, bilder og pakker hadde stadig minnet oss om livet på den andre siden av jordkloden. Det var nesten uvirkelig at jeg på vei til South Bend! Og så stod vi i Tines stue, i det huset jeg hadde sett bilder av og lurt på hvordan det egentlig var. Der var også dattera Gerda og hennes mann Bill. Louis så vi bare i senga på en institusjon, gammel og syk. Han skjønte vel ikke hvem vi var.

Vi besøkte sønnen Walter og hans finske kone Elsie i deres nybygde hus, og vi var til og med innom hos naboenes Colters, som vi hørte så mye om da Tine var i Norge. Tine serverte oss laks og kalkun, og bedre retter hadde vi knapt spist. Hun var nok den gode kokken jeg hadde forestilt meg.

Den siste morgenen, mens Magnhild holdt senga lengst mulig for å pleie sin såre hals og en ekkel snikende forkjølelse, var Val og jeg ute på stranda og gravde etter skjell. Blant mange andre «clamdiggere» fylte vi spannet vårt mens stillehavsbølgene rullet mot land og skyllet oppover sandbankene. Jeg var veldig glad for at jeg slapp å spise innholdet i skjellbøtta, for skjellene skulle stå i vann og renses, og det hadde vi ikke tid til å vente på.

Om kvelden var vi tilbake i Seattle, og da møtte vi Pearl og Vals datter Pamela. Neste dag spanderte Pearl lunsj på oss i topprestauranten i Space Needle. Restauranten snurret rundt, og vi hadde flott utsikt over hele byen.

Før vi forlot Seattle, hilste vi på gamle Ida fra Kjerringøy som satt ute på trappa foran huset sitt i morgensola. Jeg kan tenke meg at også hun hadde sine minner og lengsler når hun traff nordmenn som var på vei tilbake til gamlelandet.

Det var nok mange norskamerikanere som kjente en snev av vemod når det var tale om Norge. Under senere besøk i Seattle har vi møtt gamle norskamerikanere i Leiv Erikson Hall som ikke ville slippe handa vår når vi hilste på dem. Vi har også pratet med unge amerikanere som regnet seg som mer eller mindre norske fordi de hadde en bestemor, en oldemor eller enda fjernere slektninger som kom fra Norge. Hos noen av mine slektninger i Amerika har jeg merket et sterkt ønske om å markere sin norske bakgrunn.

---- * ----

Denne teksten, som har noen avsnitt av nokså privat karakter, er skrevet til mine barn og barnebarn. Men fordi noen mener at innholdet kan ha interesse for folk utenfor familien, syns jeg det er greit at den tas med på Alvenes-sida.

Arne S